

· KRONIKY ·
NARNIJE

ČARODĚJNÍKOV
SYNOVEC

C. S. LEWIS

ČARODEJNÍKOV
SYNOVEC

KRONIKY NARNIE
ČARODEJNÍKOV
SYNOVEC

Clive Staples Lewis

Ilustrácie Pauline Baynesová

sloart

The Magician's Nephew Copyright © C S Lewis Pte Ltd 1955
Inside illustrations by Pauline Baynes copyright © C. S. Lewis Pte Ltd 1955
Cover art by Cliff Nielsen, copyright © C S Lewis Pte Ltd 2002
Slovak Edition © Vydavateľstvo SLOVART, spol. s r. o., Bratislava 2005
Translation © Patrick Frank, 2005, 2014

ISBN 978-80-556-1049-8

Venované rodine Kilmerovcov

Nesprávne dvere

Tento príbeh pochádza z dávnych čias, keď ešte váš prastarý otec bol iba malé dieťa. Je veľmi dôležitý, lebo sa v ňom hovorí, ako vzniklo spojenie medzi naším svetom a krajinou Narnia.

V tých časoch ešte na Baker Street býval Sherlock Holmes a Bastablovci pátrali po poklade na Lewisham Road. Chlapci vtedy museli nosiť košeľe s tvrdými, naškrobenými goliermi a v škole to nebolo ani zďaleka také jednoduché ako dnes. Na druhej strane mali vtedy lepšie jedlo, a čo sa týka sladkostí, radšej vám ani nebudem hovoriť, aké boli dobré a lacné, lebo by sa vám na ne iba nadarmo zbierali slinky. Nuž a práve v tom čase žilo v Londýne dievča menom Polly Plummerová.

Polly bývala v jednom z dlhého radu domov nalepených jeden na druhý. Keď sa raz ráno vybrala dozadu do záhrady, odrazu sa nad múrom, ktorý ju delil od susedov, objavila hlava akéhosi chlapca. Zaskočilo ju to, lebo až dotedy netušila, že v tom dome majú nejaké deti. Žil tam totiž pán Ketterley so svojou sestrou. Pre-

to sa naňho pozerala dosť zvedavo. Tvár mal dosť za-
fúľanú – asi tak, akoby najprv dobre zavrátal rukami v hli-
ne, potom sa rozplakal a nakoniec si špinavými dlaňami
utrel slzy. V skutočnosti to naozaj aj urobil, to však Pol-
ly nemohla vedieť.

„Ahoj,“ pozdravila ho.

„Ahoj,“ odzdravil. „Ako sa voláš?“

„Polly. A ty?“

„Ja som Digory,“ odvetil.

„To je ale srandovné meno!“ zvolala.

„Ani zďaleka nie také srandovné ako Polly,“ namietol
Digory.

„Ale nie,“ ohradila sa Polly.

„To teda áno!“

„Tak či onak, ja si aspoň umývam tvár,“ vyhlásila Pol-
ly. „Aj ty by si to mal urobiť, najmä po tom, čo si...“ Za-
razila sa. Už takmer povedala „Najmä po tom, čo si ru-
mázgal“, no včas si uvedomila, že sa to nepatrí.

„No dobre, tak som reval,“ vyhlásil Digory oveľa hlas-
nejším tónom chlapca, ktorý zažil toľko trápenia, že mu
je absolútne jedno, kto všetko sa dozvie, že plakal. „Ani
ty by si nerobila inak,“ dodal, „keby si prežila celý život
mimo mesta na vidieku, kde máš poníka a hneď za zá-
hradou rieku, a potom by si sa musela presťahovať do
takejto hnusnej diery.“

„Londýn nie je nijaká diera!“ namietla Polly napajedene.

Chlapec bol však priveľmi rozbehnutý, takže si vôbec neuvedomoval, čo mu hovorí, a pokračoval: „A keby tvoj otec pracoval v Indii, ty by si musela ísť bývať k tete a úplne šibnutému strýkovi (komu by sa už páčilo niečo také?), a to len preto, lebo sa starajú o tvoju mamu, ktorá je chorá a čoskoro asi... asi... asi zomrie.“ Skrivil tvár a bolo vidieť, že už zasa bojuje so slzami.

„Neviem. Prepáč,“ povedala Polly ticho. No a potom, najmä preto, lebo nevedela, čo by mohla dodať a ako zaviesť reč na niečo veselšie, sa spýtala:

„Pán Ketterley je fakt šibnutý?“

„No... Buď to, alebo v tom bude nejaká záhada,“ odvetil Digory. „Na poschodí má pracovňu a teta Letty vraví, že tam nikdy nesmiem chodiť. Už len to vyzerá dosť čudne, nie? A je tu ešte jedna vec. Keď sa mi pokúsi niečo povedať – veď vieš, pri jedle a tak –, teta ho zakaždým okríkne. Stále vraví veci ako: ‚Nestraš chlapca, Andrew!‘ Alebo: ‚Digory o takýchto veciach určite nechce nič počuť.‘ A nakoniec: ‚Digory, nechceš sa radšej ísť hrať do záhrady?‘“

„A čo také sa ti strýko snaží povedať?“

„To práve neviem. Nikdy sa k tomu nedostane. Raz večer – vlastne to bolo včera –, keď som išiel do svojej izby okolo schodov do podkrovia (nechodím okolo nich veľmi rád), som stopercentne počul krik.“

„Možno tam má zavretú manželku, čo sa zbláznila.“

„Áno, aj mne to už napadlo.“

„Alebo tam vyrába falošné peniaze.“

„Alebo bol možno kedysi pirát ako ten chlap zo začiatku *Ostrova pokladov* a musí sa skrývať pred bývalými kumpánmi.“

„To je ale super napínavé!“ zvolala Polly. „Netušila som, že váš dom je taký zaujímavý.“

„Tebe to možno pripadá zaujímavé,“ namietol Digory, „ale to len preto, lebo tam nebývaš. Keby si tam musela spať, ani tebe by sa to nepáčilo. Čo by si povedala na to, keby si musela počúvať, ako sa strýko Andrew potajomky zakráda po chodbe okolo tvojej izby? Navyše má strašidelné oči.“

Takto sa Polly zoznámila s Digorym. Bol práve začiatok letných prázdnin, a keďže ten rok ani jeden z nich nešiel k moru, stretávali sa takmer každý deň.

Ich dobrodružstvá sa začali najmä preto, lebo bolo jedno z najupršanějších a najchladnějších liet, aké kedy zažili. Kvôli počasiu sa museli zabávať vnútri, či skôr obmedziť svoje prieskumy na to, čo je pod strechou. Neverili by ste, čo všetko môžete objavovať s dohárajúcou sviečkou v dome, presnejšie v rade domov. Polly už dávnejšie zistila, že ak otvorí jedny maličké dvierka na povale ich domu, dostane sa k cisterne, za ktorou je temný priestor, do ktorého sa s trochou šikovnosti a opatrnosti dá tiež dostať. Bolo to čosi ako tmavý tunel s murovanou stenou na jednej a koncom šikmej strechy na druhej strane. Pomedzi škridly doň prenikali tenké pásiky svetla a nebola v ňom dlážka – museli ste v ňom preliezať z trámu na trám, pretože medzi nimi bola už iba sadra. Ak by ste stúpili vedľa, prepadli by ste sa do izby o poschodie nižšie. Polly časť tunela tesne za cisternou používala ako pašerácku jaskyňu. Na-

nosila si tam kusy starých debien, sedadlá z rozbitých stoličiek a podobné veci, a rozložila ich tak, aby vytvorila čosi ako podlahu. Mala tam pokladničku s kadejakými pokladmi aj rozprávku, ktorú písala, a zvyčajne aj pár jabĺk. Často tam potajomky popíjala Ľumbierovú limonádu, čo sa jej páčilo zo všetkého najviac, lebo vďaka prázdny m fľaškám to tam vyzeralo ako v naozajstnej pašeráckej jaskyni.

Aj Digorymu sa jej jaskyňa páčila (rozprávku mu prečítať nedala), no rád by ju bol skúmal aj ďalej.

„Pozri sa tam,“ ukázal do tmy. „Aký dlhý je ten tunel? Myslíš, že sa končí tam, kde sa začína druhý dom?“

„Nie,“ odvetila Polly. „Steny nie sú až po strechu. Tunel je dlhší ako jeden dom. Nevie m, kam až siah a.“

„Tak potom by sme sa mohli dostať až na koniec celého radu!“

„Áno, to by sme mohli,“ pripustila. „No teda! To mi ešte nikdy nenapadlo!“

„Čo také?“

„Mohli by sme sa dostať aj do iných domov.“

„No jasné, a nechať sa chytiť ako nejakí vlamači! Ďakujem, ani za svet.“

„Len sa nerob taký múdry. Myslela som na ten dom za vaším.“

„Čo je s ním?“

„No čo asi? Je prázdny. Ocko vravel, že odkedy tu bývame, nikdy tam nikoho nevidel.“

„Hm... Na ten by sme sa asi pozrieť mohli,“ zamyslel sa Digory. Bol oveľa rozrušenejší, než by ste si mysleli podľa toho, ako to hovoril. Myslel totiž na to, na čo by ste v takej chvíli isto mysleli aj vy – na to, prečo v tom dome tak dlho nikto nebýva. Aj Polly o tom premýšľala, no ani ona sa neodvážila povedať, že v ňom straší. Obaja mali pocit, že keby to vyslovili, vyzerali by ako zbabelci, keby doň nešli.

„Pôjdeme to skúsiť?“ spýtal sa napokon Digory.

„Jasné,“ prikývla Polly.

„Ak sa ti nechce, nemusíme,“ zdôraznil Digory.

„Keď ideš ty, idem aj ja,“ vyhlásila.

„Ako budeme vedieť, že sme pri tom správnom dome?“

Rozhodli sa, že sa vrátia na povalu a prejdú si ju takými krokmi, aká je vzdialenosť medzi jednotlivými trámami. Tak budú vedieť, koľko trámov je v jednej izbe. Pridajú ešte zo štyri na prechod medzi domom Polliných rodičov a tým ďalším, a celé to zdvojnásobia, pretože musia zobrať do úvahy aj slúžkovskú izbu v podkroví vedľa povaly. Keď potom prejdú dvakrát toľko trámov, budú na konci domu, v ktorom býva Digory, a dvere, čo nájdú potom, musia viesť do toho opusteného.

„Podľa mňa vôbec nie je opustený,“ nadhodil Digory.

„A aký teda podľa teba je?“

„Myslím, že tam niekto tajne býva. Chodí tam iba v noci, s čiernym lampášom. Určite odhalíme bandu zločincov a dostaneme za to odmenu. Je hlúpe vraviť, že tam celé roky nikto nebýva. To by mohla byť pravda iba vtedy, keby ten dom ukrýval nejaké veľké tajomstvo.“

„Ocko vravel, že to bude tou krízou,“ povedala Polly.

„Blbosť! Dospelí stále hľadajú čo najnudnejšie vysvetlenie,“ namietol Digory. Teraz, keď o tom hovorili v normálnom svetle na povale, a nie v tme pašeráckej jaskyne, sa mu už ani trocha nezдалo, že by v tom dome naozaj strašilo.

Zmerali si povalu a museli zohnať ceruzku, aby to zráтали. Stále im vychádzali rozdielne výsledky, a aj keď sa nakoniec na jednom zhodli, neboli si istí, či je správny. Ne prekážalo im to. Chceli sa čím skôr pustiť do objavovania.

„Nesmieme ani zašramotiť,“ pripomenula mu Polly, keď znova liezli za cisternu. Keďže išlo o taký dôležitý prieskum, mali sviečku obaja (Polly vytiahla hneď dve zo zásoby, ktorú si urobila v jaskyni).

Bolo tam tma, prach a prievan, a oni preliezali z trámu na trám bez toho, aby si čokoľvek vraveli, až na dôležité veci ako „Teraz sme pri našej povale“ alebo „Už musíme

byť v polovici cesty cez náš dom“. Dávali si pozor, aby sa nepotkli a nezhasli im sviečky, a napokon sa dostali k dvierkam, po ktorých pátrali. Nebola na nich závara ani kľučka, pretože slúžili na vychádzanie z domu, nie na vchádzanie doň. Našli však malú páčku (takú, akú občas vídať na vnútornej strane dverí v šatníkoch), a tak nepochybovali, že sa im dvere podarí otvoriť.

„Ideme?“ spýtal sa Digory.

„Keď ideš ty, idem aj ja,“ povedala Polly presne to čo už raz predtým. Obaja cítili, že to začína byť veľmi vážne, no ani jeden nebol ochotný ujsť z boja. Digory z celej sily zatlačil na páčku, dvere sa otvorili a vytrysklo spoza nich také silné denné svetlo, až museli obaja prižmúriť oči. Hneď nato s hrôzou zistili, že nehľadia do opustenej povaly, ale do zariadenej izby. Našťastie vyzerala prázdna. Panovalo v nej hrobové ticho. Polly po chvíli premohla zvedavosť, preto sfúkla sviečku a ticho ako myška vošla do čudnej izby.

Jej múry vyzerali ako tie na povale, no inak to bola normálna izba, zariadená ako salónik. Všetky steny v nej lemovali police plné kníh. V kozube horel oheň (nezabúdajte, že to bolo veľmi chladné leto) a pred ním stálo kreslo, z ktorého videli iba vysoké operadlo. Medzi ním a Polly stálo to, čo zaberalo takmer celý zvyšok miestnosti – veľký stôl zaprataný kadejakými vecami. Boli na ňom tlačené knihy aj také, do ktorých sa píše rukou, ka-

lamáre s atramentom, perá, pečatný vosk a jeden mikroskop. Ona si však zo všetkého najskôr všimla podnos z lešteného červeného dreva, na ktorom ležalo niekoľko prsteňov. Boli uložené po dvojiciach – vždy jeden žltý a jeden zelený. V skutočnosti neboli väčšie ako normálne prstene, no nemohli ste si ich nevšimnúť, pretože sa nevýslovne jagali. Boli to najkrajšie ligotavé šperky, aké si Polly vedela predstaviť. Keby bola o niečo menšia, asi by túžila strčiť si aspoň jeden do úst.

V izbe panovalo také hlboké ticho, že okamžite začuli, ako v nej tikajú hodiny. Po chvíľke si však uvedomili, že až také ticho tam zasa nie je. Odkiaľsi sa ozývalo tiché – veľmi tiché – hučanie. Keby v tom čase už existovali vysávače, Polly by si určite pomyslela, že o pár poschodí pod nimi v dome niekto vysáva. V skutočnosti však hukot znel oveľa krajšie ako ten, čo vydávajú vysávače – bol melodický a taký tichý, že ste ho spočiatku vôbec nepočuli.

„Vzduch je čistý. Nikto tu nie je,“ oznámila Digorymu. Teraz už nemusela ani šepkať. Aj Digory vošiel dnu, zažmurkal a uvedomil si, že je celý zafúľaný, rovnako ako jeho kamarátka.

„Toto je nanič,“ povedal. „Ten dom vôbec nie je opustený. Mali by sme zmiznúť, kým niekto nepríde.“

„Čo sú podľa teba zač tie prstene?“ spýtala sa Polly a ukázala na červený podnos s farebnými obrúčkami.

„Pod' už,“ súrila ju Digory. „Čím skôr...“

Nedopovedal to, pretože práve v tej chvíli sa čosi stalo. Kreslo s vysokým operadlom, stojace pred kozubom, sa nečakane pohlo a z neho sa ako démon, čo v pantomíme vylieza z padacích dverí, vynorila desivá postava strýka Andrewa. Takže nakoniec vôbec neboli v opustenom dome, ale v tom, kde býval Digory, a navyše v zakázanej izbe! Obe deti si nahlas vzdychli, dobre si uvedomujúc, že to bola obrovská chyba. Potom im obom naraz napadlo, že mali od začiatku vedieť, že v tuneli nezašli dosť ďaleko.

Strýko Andrew bol vysoký a veľmi chudý. Mal pretiahnutú hladkú tvár s ostrým nosom, mimoriadne veľkými očami a neposlušnou hrivou pevných vlasov.

Digory celkom stratil reč, pretože jeho strýko vyzeral tisíckrát hrozivejšie ako kedykoľvek predtým. Polly sa nevyľakala hneď, no aj ju rýchlo premohol strach. Strýko Andrew totiž ako prvé prešiel cez celú izbu k dverám a rázne ich zamkol. Potom sa obrátil, premeral si obe deti obrovskými očami a usmial sa, až mu bolo vidieť všetky zuby.

„Tak!“ vyhlásil. „Teraz sa k vám už moja bláznivá sestra nedostane!“

Bolo to hrozivo odlišné od čohokoľvek, čo by v danej situácii čakali od dospelého človeka. Polly búšilo srdce až kdesi v krku a spolu s Digorym začala nenápadne cúvať k dverám, ktorými sem prišli. Bohužiaľ, strýko And-

rew bol rýchlejší ako oni dvaja dohromady. Bleskovo sa dostal za nich, zabuchol dvere a víťazoslávne si pred nimi pomädlil ruky, až mu pritom pukali hánky. Mal veľmi dlhé a nádherne biele prsty.

„Som nesmierne rád, že vás tu mám,“ povedal. „Potreboval som presne dve deti.“

„Prosím vás, pán Ketterley,“ ozvala sa Polly. „Už je takmer čas na obed a ja musím ísť domov. Pustíte nás, prosím?“

„Nie tak zhurta,“ odvrkol. „Takúto príležitosť si nemôžem nechať len tak ujsť. Vieš, práve sa nachádzam uprostred fantastického experimentu. Skúsil som to na morčati a zdá sa, že to funguje. Bohužiaľ, morča človeku nič nepovie a nedá sa mu vysvetliť, ako sa má vrátiť.“

„Strýko Andrew,“ osmelil sa Digory, „naozaj už bude čas na jedlo a o chvíľu nás všetci začnú hľadať. Musíte nás pustiť.“

„Musím?“ zamračil sa strýko.

Digory a Polly na seba bezradne pozreli. Nahlas sa neodvážili nič povedať, no ich pohľady vraveli „No nie je to hrozné?“ a „Asi by sme sa mu mali podriaďiť“.

„Ak nás teraz pustíte na obed,“ skúsila Polly, „sľubujeme, že popoludní sa sem vrátíme.“

„Aha, ale ako môžem vedieť, že svoj sľub aj dodržíte?“ spýtal sa strýko s prešibaným úsmevom. Potom však akoby zmenil názor.